Sterilisering av män

Vem får steriliseras och hur går det till

Om du fyllt 25 år och det inte finns hindrande medicinska skäl har du rättighet att låta sterilisera dig. Du får information om innebörden av steriliserande operation, liksom andra sätt att skydda sig mot graviditet, av sjuksköterska på Urologmottagningen Sunderby sjukhus.

Steriliseringsoperationen kostar 4 700 kronor. Betalas på sjukhuset innan operation. Operationen görs på sjukhus i Region Norrbotten eller hos privat aktör. Resan till det sjukhus/den privata aktör du ska opereras hos betalas INTE av landstinget. Medtag ID-handling för legitimation.

Innan operation

När remiss eller önskemål om vasectomi kommer till urologkliniken görs en bedömning av urologläkare, därefter skickas blanketterna ”*Min hälsa*” och ”*Bekräftelse på mottagen information enligt steriliseringslagen*” till dig. Den senare nämnda blanketten kan även hämtas från Socialstyrelsens hemsida, blanketter om sterilisering.

Ring Urologmottagningen Sunderby sjukhus på telefon 0920-28 22 66, blanketten fylls i tillsammans med sjuksköterska. Skicka ifylld blankett och ”*Min hälsa*” samt uppgift om nytaget blodtryck till urologmottagningen Sunderby sjukhus. Därefter sätts du upp på väntelista för planering av operation.

Operation

Operationen sker polikliniskt, d.v.s. du kan återvända hem från sjukhuset någon eller några timmar efter avslutat operation. På operationsdagens morgon ska du duscha och särskilt tvätta underlivet. Den dagen du ska opereras kommer du fastande till mottagningen, d.v.s. du får inte äta eller dricka på morgonen. Operationen tar cirka 30 min men transport, förberedelser, information och annat tar tid. Du bör räkna med att vara borta från hemmet minst en halv dag och du bör inte återgå till arbetet operationsdagen. Operationen görs i lokalbedövning som läggs utmed sädesledaren och i huden nedanför ljumsken på vardera sidan om pungen. Många gånger kan man vara lite spänd inför ingreppet och den som önskar får lugnande medicin inför ingreppet. I så fall ska du inte själv köra bil hem efter ingreppet. Ett ca 2 cm långt snitt görs på vardera sidan på pungen där sädesledaren letas fram. De avskurna ändarna knyts till. Huden sys med stygn som faller bort av sig själv efter cirka 14 dagar.

Bedövning
Bedövningen sitter i ett par timmar, därefter känns en viss sårsmärta. Du bör stanna hemma operationsdagen och har du fysiskt ansträngande arbete bör du kanske vara hemma ytterligare 1-2 dagar. Duscha kan man göra efter ett par dagar och bada efter en vecka. Förbandet som du fått i samband med operationen kan sitta kvar tills dess du duschat första gången. Efter dusch tar du av förbandet och därefter behövs oftast inget förband. En viss svullnad och blåfärgning av huden kan finnas kvar första veckan och du kan också känna en viss irritation i urinröret första gången du kastar vatten efter operationen.

Komplikationer till operationen
När bedövningen går ur händer det ibland att smärre blodkärl i sårkanterna kan börja blöda, antingen utåt så att förbandet blir blodigt eller inåt så att pungen blir svullen och blåfärgad. Detta är ovanligt och det brukar inte vara fråga om någon större blödning. Om det dock blir påtagliga problem bör du kontakta urologmottagningen om dagtid. På kvällar och helger kontaktar du 1177. Många har en viss ömhet/smärta i pungen efter operationen som kan vara från några dagar till veckor, medan det för vissa kvarstår i flera månader. Små nerver i operationsområdet som skadas kan fortsätta signalera smärta under lång tid, och ett fåtal opererade drabbas av ett svårbehandlat kroniskt smärttillstånd i pungen.

Hur fungerar man efteråt
Steriliseringen är att räkna som definitiv, d.v.s. det är svårt att med ny operation återställa spermietransport genom sädesledarna. Testiklarna fortsätter att fungera som tidigare med tillverkning av spermier och manliga könshormoner. De spermier som bildas blir kvar i testikeln eller bitestikeln och tas om hand av antikroppar och förstörs. Det blir således ingen ansamling av spermier. Sädestömningen (ejakulatet) ändras inte efter en sterilisering. Potensen eller lusten ändras inte heller av ingreppet.

När är man steriliserad
Det kan finnas spermier kvar i sädesblåsorna och man måste kontrollera att dessa försvinner. Därför får du lämna ett spermaprov 12 veckor efter operationen. Under tiden skall du ha minst 20 ejakulationer.
Remiss och provtagningskärl får du med dig efter operationen. Provet kan lämnas på din hälsocentral. Du får brevbesked när vi fått svar på dessa prover och vi bekräftar då att operationen givit avsett resultat. Dessförinnan bör man således inte räkna med att man är steril, vilket då också kräver användning av annat skyddsmedel.

Kontakt
Urologmottagningen telefon: Vardagar 0920-28 22 66,
Kvällar och helger 1177.